

PETYCJA

**Petycja w sprawie zwiększenia praw pracowniczych kobiet w ciąży i rodziców dzieci w celu
poprawy sytuacji demograficznej**

Szanowni Państwo,

w załączeniu przesyłam petycję w sprawie zwiększenia praw pracowniczych kobiet w ciąży i rodziców dzieci w celu poprawy sytuacji demograficznej Polski. Uprzejmie proszę o nadanie petycji biegu.

Jednocześnie wyrażamy, jako petytorzy, wolę udziału w posiedzeniu sejmowej Komisji ds. Petycji.

Z wyrazami szacunku,

Zuzanna Słoczyńska-Paduch

Jakub Paduch

PETYCJA

Niniejszym, działając w imieniu własnym, na podstawie art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zw. z art. 2 ust. 1, 2 pkt 1, 3, art. 4 oraz art. 9 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 870 ze zm.), wnosimy w interesie publicznym petycję w sprawie zwiększenia praw pracowniczych kobiet w ciąży i rodziców dzieci w celu poprawy sytuacji demograficznej Polski.

Dzietność w Polsce spadła do rekordowego poziomu. Według Głównego Urzędu Statystycznego, w 2024 roku wskaźnik dzietności wyniósł zaledwie 1,099, co oznacza, że przeciętna kobieta w wieku rozrodczym (15–49 lat) urodziła średnio nieco ponad jedno dziecko. To najniższy wynik w historii III RP i jeden z najgorszych w Unii Europejskiej. Tymczasem dla zapewnienia zastępowalności pokoleń niezbędny jest wskaźnik na poziomie 2,1 (bez migracji).

Przyczyn tego stanu jest oczywiście wiele. Według danych Banku Gospodarstwa Krajowego oraz raportów Fundacji Batorego, aż 32% młodych dorosłych wskazuje złe warunki mieszkaniowe jako jedną z głównych przeszkód w decyzji o dziecku. W ostatnich latach wskazywano też na brak odpowiedniej opieki prenatalnej i przepisów w zakresie terminacji ciąży. Jak wynika z sondażu OKO.press z 2023 roku, ponad połowa kobiet w wieku rozrodczym obawia się komplikacji zdrowotnych związanych z ciążą, porodem lub chorobą dziecka. Jednym

z najczęściej wskazywanych powodów nieposiadania dzieci są jednak również obawy związane z zatrudnieniem i życiem zawodowym. Badania Głównego Urzędu Statystycznego oraz CBOS pokazują, że 22 % kobiet nie decyduje się na dziecko, ponieważ obawia się, że nie poradzi sobie z pogodzeniem pracy zawodowej z opieką nad dzieckiem. Dodatkowe 13 % respondentek wyraża lęk przed utratą pracy po ciąży lub podczas urlopu macierzyńskiego. Według wspomnianych badań BGK oraz raportów Fundacji Batorego, 31 % młodych dorosłych deklaruje, że ich sytuacja zawodowa jest zbyt niestabilna, aby myśleć o rodzinie

Nie bez znaczenia jest także zmiana priorytetów i stylu życia współczesnych trzydziestolatków. Coraz więcej osób deklaruje, że nie chce rezygnować z dotychczasowej niezależności, mobilności czy swobody finansowej. W badaniu „Diagnoza Społeczna” oraz w raportach CBOS podkreślano, że wiele osób obawia się radykalnej zmiany trybu życia, jaką niesie ze sobą rodzicielstwo.

Dla młodych ludzi, szczególnie w dużych miastach, kluczowe są możliwości samorealizacji, podróże, rozwój zawodowy i zachowanie równowagi psychicznej. Macierzyństwo i ojcostwo często są postrzegane jako rezygnacja z siebie – zwłaszcza w społeczeństwie, które nie zapewnia wystarczającego wsparcia opiekuńczego i psychologicznego. Dodatkowo, oczekiwania społeczne wobec rodziców nie maleją.

Jednocześnie, w przestrzeni publicznej od dłuższego czasu toczą się rozmowy dotyczące, czy to zmniejszenia podstawowego wymiaru czasu pracy poprzez wprowadzenie 35-godzinnego, czy też 4 dniowego tygodnia pracy, czy to konieczności zwiększenia wymiaru urlopu wypoczynkowego w związku z faktem, że według danych Eurostatu – gdy weźmiemy pod uwagę tylko osoby zatrudnione na pełen etat – Polacy przepracowali w 2022 r. przeciętnie 41,3 godzin tygodniowo, co stawia nas w czołówce państw Unii Europejskiej.

Wobec powyższego, stoimy na stanowisku, że należy powiązać postulaty dotyczące zmian w systemie pracy ze zmianami dotyczącymi ułatwień zawodowych dla rodziców dzieci oraz ochroną kobiet w ciąży. Dlatego też, wnosimy o wprowadzenie następujących zmian w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 277 ze zm.):

1. w art. 11³, w katalogu otwartym zakazu dyskryminacji, dodać wprost dyskryminację ze względu na „posiadanie dzieci”;

2. w art. 129 dodać §1a w brzmieniu: „Czas pracy rodziców dzieci do ukończenia 13. roku życia nie może przekraczać 7 godzin na dobę i przeciętnie 35 godzin w przeciętnie pięciodniowym tygodniu pracy w przyjętym okresie rozliczeniowym nieprzekraczającym 4 miesięcy, z zastrzeżeniem art. 135-138, 143 i 144.”;
3. w art. 154 dodać §1a w brzmieniu: „Każdemu z rodziców lub opiekunów dziecka do ukończenia przez nie 13. roku życia przysługują dodatkowe 3 dni urlopu wypoczynkowego na każde dziecko, jednak nie więcej, niż 9 dni w ciągu roku.” oraz §1b w brzmieniu: „koszty urlopu, o którym mowa w §1a rekompensuje się pracodawcy na jego wniosek z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, wysokość rekompensaty oraz szczegółową treść wniosku i procedurę jego rozpatrywania.”
4. w art. 177 §1 zdanie „do dnia zakończenia tego urlopu pracodawca nie może:” zastąpić zdaniem „w ciągu trzech miesięcy od zakończenia tego urlopu pracodawca nie może:”.
5. w art. 177 §3 dotychczasowe brzmienie zastąpić brzmieniem: „Umowa o pracę zawarta na czas określony albo na okres próbny przekraczający jeden miesiąc, która uległaby rozwiązaniu po upływie trzeciego miesiąca ciąży, ulega przedłużeniu do trzech miesięcy od dnia zakończenia urlopu, o którym mowa w §1.”

Ponadto, postulujemy wprowadzenie systemu wsparcia dla tworzenia i prowadzenia przyzakładowych żłobków i przedszkoli, jako dodatkowego wsparcia aktywizacji zawodowej rodziców dzieci oraz łączenia życia zawodowego z życiem rodzinnym.

Przedmiotowe zmiany bez wątpienia wywołają określone skutki gospodarcze, stanowiąc przynajmniej co do części postulatów znaczny koszt. Jednak wobec najniższego w historii poziomu diety, wobec niezbędnego dla prostej substytucji pokoleń współczynnika, jest to koszt, który musimy jako państwo ponieść.

Uprzejmie prosimy, w interesie publicznym, o pozytywne rozpatrzenie niniejszej petycji przez Wysoką Izbę.

Jednocześnie, wyrażamy zgodę na ujawnienie na stronie internetowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej naszych danych osobowych z wyłączeniem danych teleadresowych.

Zuzanna Słoczyńska-Paduch

Jakub Paduch